

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 5 listopada 2004 r.

Druk nr 825

**MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Pan
Longin PASTUSIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z art. 121 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi do rozpatrzenia przez Senat uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na 88. posiedzeniu w dniu 4 listopada 2004 r. ustawę

o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Z poważaniem

(-) Józef Oleksy

USTAWA
z dnia 4 listopada 2004 r.

o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa reguluje sprawy związane z zachowaniem i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniem i rozwojem języka regionalnego, a także sposób realizacji zasady równego traktowania osób bez względu na pochodzenie etniczne oraz określa zadania i kompetencje organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie tych spraw.

Art. 2.

1. Mniejszością narodową, w rozumieniu ustawy, jest grupa obywateli polskich, która spełnia łącznie następujące warunki:
 - 1) jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
 - 3) dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
 - 4) ma świadomość własnej historycznej wspólnoty narodowej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę;
 - 5) zamieszkuje terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
 - 6) utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.
2. Za mniejszości narodowe uznaje się następujące mniejszości:
 - 1) białoruską;
 - 2) czeską;
 - 3) litewską;
 - 4) niemiecką;
 - 5) ormiańską;
 - 6) rosyjską;
 - 7) słowacką;
 - 8) ukraińską;

- 9) żydowską.
3. Mniejszością etniczną, w rozumieniu ustawy, jest grupa obywateli polskich, która spełnia łącznie następujące warunki:
- 1) jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
 - 3) dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
 - 4) ma świadomość własnej historycznej wspólnoty etnicznej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę;
 - 5) zamieszkuje terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
 - 6) nie utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.
4. Za mniejszości etniczne uznaje się następujące mniejszości:
- 1) karaimską;
 - 2) łemkowską;
 - 3) romską;
 - 4) tatarską.

Art. 3.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) mniejszościach - rozumie się przez to mniejszości narodowe i etniczne, o których mowa w art. 2;
- 2) języku mniejszości - rozumie się przez to własny język mniejszości narodowej lub etnicznej, o których mowa w art. 2.

Art. 4.

1. Każda osoba należąca do mniejszości ma prawo do swobodnej decyzji o traktowaniu jej jako osoby należącej bądź też nienależącej do mniejszości, a wybór taki lub korzystanie ze związanych z tym wyborem praw nie pociąga za sobą jakichkolwiek niekorzystnych skutków.
2. Nikt nie może być obowiązany, inaczej niż na podstawie ustawy, do ujawnienia informacji o własnej przynależności do mniejszości lub ujawnienia swojego pochodzenia, języka mniejszości lub religii.
3. Nikt nie może być obowiązany do udowodnienia własnej przynależności do danej mniejszości.
4. Osoby należące do mniejszości mogą korzystać z praw i wolności wynikających z zasad zawartych w niniejszej ustawie indywidualnie, jak też wspólnie z innymi członkami swojej mniejszości.

Art. 5.

1. Zabrania się stosowania środków mających na celu asymilację osób należących do mniejszości, jeżeli środki te są stosowane wbrew ich woli.
2. Zabrania się stosowania środków mających na celu zmianę proporcji narodowościowych lub etnicznych na obszarach zamieszkałych przez mniejszości.

Art. 6.

1. Zabrania się dyskryminacji wynikającej z przynależności do mniejszości.
2. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu:
 - 1) popierania pełnej i rzeczywistej równości w sferze życia ekonomicznego, społecznego, politycznego i kulturalnego pomiędzy osobami należącymi do mniejszości, a osobami należącymi do większości;
 - 2) ochrony osób, które są obiektem dyskryminacji, wrogości lub przemocy, będących skutkiem ich przynależności do mniejszości;
 - 3) umacniania dialogu międzykulturowego.

Rozdział 2

Używanie języka mniejszości

Art. 7.

1. Osoby należące do mniejszości mają prawo do używania i pisowni swoich imion i nazwisk zgodnie z zasadami pisowni języka mniejszości, w szczególności do rejestracji w aktach stanu cywilnego i dokumentach tożsamości.
2. Imiona i nazwiska osób należących do mniejszości zapisane w alfabecie innym niż alfabet łaciński podlegają transliteracji.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób transliteracji, o której mowa w ust. 2, uwzględniając zasady pisowni języka mniejszości.

Art. 8.

Osoby należące do mniejszości mają w szczególności prawo do:

- 1) swobodnego posługiwania się językiem mniejszości w życiu prywatnym i publicznie;
- 2) rozpowszechniania i wymiany informacji w języku mniejszości;
- 3) zamieszczania w języku mniejszości informacji o charakterze prywatnym;
- 4) nauki języka mniejszości lub w języku mniejszości.

Art. 9.

1. Wpisu do Urzędowego Rejestru dokonuje prowadzący Urzędowy Rejestr minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, na podstawie wniosku rady gminy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności dane urzędowe dotyczące liczby mieszkańców gminy, w tym liczby mieszkańców należących do mniejszości, której język ma być używany jako język pomocniczy oraz uchwałę rady gminy o wyrażeniu zgody na wprowadzenie języka pomocniczego wraz ze wskazaniem języka mniejszości, który ma być językiem pomocniczym.
3. Przed dokonaniem wpisu do Urzędowego Rejestru, minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych weryfikuje wniosek, o którym mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych może odmówić dokonania wpisu do Urzędowego Rejestru, jeżeli wniosek nie spełnia wymogów określonych w ust. 2.
4. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych odmawia dokonania wpisu do Urzędowego Rejestru jeżeli liczba mieszkańców gminy należących do mniejszości, której język ma być używany jako język pomocniczy, jest mniejsza niż 8% ogólnej liczby mieszkańców tej gminy.
5. Na odmowę dokonania wpisu do Urzędowego Rejestru radzie gminy przysługuje skarga do sądu administracyjnego.
6. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych na wniosek rady gminy wykreśla gminę z Urzędowego Rejestru.
7. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia Urzędowego Rejestru oraz wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności dane pozwalające na jednoznaczną identyfikację gminy (nazwa województwa, nazwa powiatu, nazwa gminy) oraz informacje, o których mowa w ust. 2.

Art. 10.

1. W gminie wpisanej do Urzędowego Rejestru pracownikom zatrudnionym w urzędzie gminy, w jednostkach pomocniczych gminy oraz w gminnych jednostkach i zakładach budżetowych może być przyznany dodatek z tytułu znajomości języka pomocniczego obowiązującego na terenie tej gminy. Zasady przyznawania dodatku oraz jego wysokość określają przepisy dotyczące zasad wynagradzania pracowników samorządowych.
2. Znajomość języka pomocniczego potwierdza dyplom, zaświadczenie lub certyfikat.
3. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, wykaz dyplomów, zaświadczeń lub certyfikatów, o których mowa w ust. 2, uwzględniając wszystkie języki mniejszości.

Art. 11.

1. Dodatkowe tradycyjne nazwy w języku mniejszości mogą być używane obok:

1) urzędowych nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych,

2) nazw ulic

- ustalonych w języku polskim na podstawie odrębnych przepisów.

2. Dodatkowe nazwy, o których mowa w ust. 1, mogą być używane jedynie na obszarze gmin wpisanych do, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych Rejestru gmin, na których obszarze używane są nazwy w języku mniejszości, zwanego dalej „Rejestrem gmin”. Wpisu do Rejestru gmin dokonuje minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych na wniosek rady gminy, na której obszarze nazwy te mają być używane, z zastrzeżeniem ust. 6 i art. 12 ust. 1-7.
3. Dodatkowe nazwy, o których mowa w ust. 1, mogą być wprowadzone na terenie całej gminy lub w poszczególnych miejscowościach.
4. Dodatkowe nazwy, o których mowa w ust. 1, umieszczane są po nazwie w języku polskim i nie mogą być stosowane samodzielnie.
5. Ustalenie dodatkowej nazwy w języku mniejszości następuje zgodnie z zasadami pisowni tego języka.
6. Dodatkowa nazwa miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości może być ustalona na wniosek rady gminy, jeżeli:
 - 1) liczba mieszkańców gminy należących do mniejszości jest nie mniejsza niż 50% ogólnej liczby mieszkańców tej gminy;
 - 2) w przypadku miejscowości zamieszkaney za ustaleniem dodatkowej nazwy miejscowości w języku mniejszości opowiedziała się w konsultacjach, przeprowadzonych w trybie określonym w art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 191, z późn. zm.1)) ponad połowa mieszkańców tej miejscowości biorących udział w konsultacjach;
 - 3) wniosek rady gminy uzyskał pozytywną opinię Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych, utworzonej na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. Nr 166, poz. 1612).
7. Do ustalania dodatkowych nazw ulic w języku mniejszości zastosowanie mają przepisy ustawy, o której mowa w ust. 6 pkt 2.

Art. 12.

1. Rada gminy przedstawia wniosek, o którym mowa w art. 11 ust. 6, na wniosek mieszkańców gminy należących do mniejszości lub z inicjatywy własnej. W przypadku wniosku dotyczącego nazwy miejscowości zamieszkaney, rada gminy jest obowiązana

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984.

uprzednio przeprowadzić w tej sprawie konsultacje z mieszkańcami tej miejscowości, w trybie określonym w art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym.

2. Rada gminy przedstawia wniosek, o którym mowa w art. 11 ust. 6, ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych za pośrednictwem wojewody.
3. Wniosek, o którym mowa w art. 11 ust. 6, powinien zawierać:
 - 1) uchwałę rady gminy w sprawie ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego;
 - 2) prawidłowe brzmienie urzędowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku polskim;
 - 3) w przypadku obiektu fizjograficznego - opinie zarządów województw, na których terenie obiekt się znajduje,
 - 4) proponowane brzmienie nazwy dodatkowej w języku mniejszości;
 - 5) omówienie wyników konsultacji, o których mowa w ust. 1 i w art. 11 ust. 6 pkt 2;
 - 6) informację o kosztach finansowych wprowadzenia proponowanej zmiany.
4. Wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony w przypadku niewyrażenia opinii, o których mowa w ust. 3 pkt 3, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia o opinię.
5. Wojewoda jest obowiązany przekazać ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych wniosek, o którym mowa w art. 11 ust. 6, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia jego otrzymania, dołączając swoją opinię. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych przekazuje Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych wniosek do zaopiniowania. Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych przedstawia ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych swoją opinię, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej, niezwłocznie po zapoznaniu się z wnioskiem.
6. Dodatkową nazwę miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości uważa się za ustaloną, jeżeli została wpisana do Rejestru gmin.
7. Wpisu, o którym mowa w ust. 6, dokonuje minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Nazw i Obiektów Fizjograficznych.
8. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych odmówi wpisania do Rejestru gmin dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości lub wykreśli nazwę z tego Rejestru, jeżeli będzie nawiązywała do nazwy z okresu 1933-1945, nadanej przez władze Trzeciej Rzeszy Niemieckiej lub Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.
9. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, wzory wniosków rady gminy:
 - 1) o wpisanie gminy do Rejestru gmin,
 - 2) o ustalenie dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości

- biorąc pod uwagę szczegółowy zakres informacji umieszczanych w Rejestrze gmin.

10. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia Rejestru gmin oraz szczegółowy zakres informacji umieszczanych w tym Rejestrze, uwzględniając określenie województwa i powiatu, na których obszarze położona jest gmina, nazwę gminy, urzędową nazwę miejscowości lub obiektu fizjograficznego oraz dodatkową nazwę w języku mniejszości.
11. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych i ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegóły dotyczące umieszczania na znakach i tablicach dodatkowych nazw w języku mniejszości, uwzględniając w szczególności wielkość i styl czcionki nazw w języku polskim i w języku mniejszości.

Art. 13.

1. Koszty związane z wprowadzeniem i używaniem na obszarze gminy języka pomocniczego oraz koszty związane z wprowadzeniem dodatkowych nazw, o których mowa w art. 11 ust. 1, w języku mniejszości ponosi, z zastrzeżeniem ust. 2, budżet gminy.
2. Koszty związane z wymianą tablic informacyjnych, wynikającą z ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości ponosi budżet państwa.

Art. 14.

Minister Sprawiedliwości zarządza w miarę potrzeby urzędowe tłumaczenie niniejszej ustawy na języki pomocnicze.

Rozdział 3

Oświata i kultura

Art. 15.

Realizacja prawa osób należących do mniejszości do nauki języka mniejszości lub w języku mniejszości, a także prawa tych osób do nauki historii i kultury mniejszości odbywa się na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, z późn. zm.²⁾).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615, z 2002 r. Nr 41, poz. 362, Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1185 i Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 6, poz. 65, Nr 128, poz. 1176, Nr 137, poz. 1304 i Nr 203, poz. 1966 oraz z 2004 r. Nr 69, poz. 624, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1161, Nr 145, poz. 1532, Nr 162, poz. 1690 i Nr 173, poz. 1808.

Art. 16.

1. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości.
2. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być w szczególności dotacje celowe lub podmiotowe na:
 - 1) działalność instytucji kulturalnych, ruchu artystycznego i twórczości mniejszości oraz imprez artystycznych mających istotne znaczenie dla kultury mniejszości;
 - 2) inwestycje służące zachowaniu tożsamości kulturowej mniejszości;
 - 3) wydawanie książek, czasopism, periodyków i druków ulotnych w językach mniejszości lub w języku polskim, w postaci drukowanej oraz w innych technikach zapisu obrazu i dźwięku;
 - 4) wspieranie programów telewizyjnych i audycji radiowych realizowanych przez mniejszości;
 - 5) ochronę miejsc związanych z kulturą mniejszości;
 - 6) działalność świetlicową;
 - 7) prowadzenie bibliotek oraz dokumentacji życia kulturalnego i artystycznego mniejszości;
 - 8) edukację dzieci i młodzieży realizowaną w różnych formach;
 - 9) propagowanie wiedzy o mniejszościach;
 - 10) inne programy realizujące cele, o których mowa w ust. 1, oraz wspierające integrację obywatelską mniejszości.
3. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być również środki przekazywane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące ochronie, zachowaniu i rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości.

Rozdział 4

Język regionalny

Art. 17.

Językiem regionalnym w rozumieniu ustawy jest język kaszubski. Przepisy art. 7-13 stosuje się odpowiednio.

Art. 18.

1. Realizacja prawa osób posługujących się językiem, o którym mowa w art. 17, do nauki tego języka lub w tym języku odbywa się na zasadach i w trybie określonych w ustawie wymienionej w art. 15.

2. Osoby posługujące się językiem, o którym mowa w art. 17, mogą zakładać i prowadzić szkoły i placówki oświatowo-wychowawcze, umożliwiające naukę tego języka lub w tym języku, na zasadach i w trybie określonych w ustawie, o której mowa w art. 15.
3. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 17. Przepisy art. 16 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
4. Środkami, o którym mowa w ust. 3, mogą być również środki przekazywane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące zachowaniu i rozwojowi języka, o którym mowa w art. 17.

Rozdział 5

Organy do spraw mniejszości narodowych i etnicznych

Art. 19.

1. Organem administracji rządowej w sprawach objętych ustawą jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w szczególności:
 - 1) sprzyja realizacji praw i potrzeb mniejszości poprzez podejmowanie działań na rzecz mniejszości i inicjowanie programów dotyczących:
 - a) zachowania i rozwoju tożsamości, kultury i języka mniejszości, przy zapewnieniu pełnej integracji obywatelskiej osób należących do mniejszości,
 - b) realizacji zasady równego traktowania osób bez względu na pochodzenie etniczne;
 - 2) współdziała z właściwymi organami w zakresie przeciwdziałania naruszaniu praw mniejszości;
 - 3) dokonuje analiz i ocen sytuacji prawnej i społecznej mniejszości, w tym w zakresie realizacji zasady, o której mowa w pkt 1 lit. b);
 - 4) upowszechnia wiedzę na temat mniejszości oraz ich kultury, a także inicjuje badania nad sytuacją mniejszości, w tym w zakresie dyskryminacji, o której mowa w art. 6 ust. 1, jej przejawów oraz metod i strategii przeciwdziałania jej występowaniu;
 - 5) podejmuje działania na rzecz zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 17.

Art. 20.

1. Do zadań wojewody należy:
 - 1) koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości;
 - 2) podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości;

- 3) podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości;
 - 4) podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem, o którym mowa w art. 17.
2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, wojewoda współdziała z organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi, w szczególności z organizacjami mniejszości oraz opiniuje programy na rzecz mniejszości, a także zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 17, realizowane na terenie danego województwa.
 3. Wojewoda może ustanowić pełnomocnika do spraw mniejszości narodowych i etnicznych w trybie art. 35 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872, z późn. zm.³⁾) na czas nieoznaczony.

Art. 21.

1. Tworzy się Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów, zwaną dalej „Komisją Wspólną”.
2. Do zadań Komisji Wspólnej należy:
 - 1) wyrażanie opinii w sprawach realizacji praw i potrzeb mniejszości, w tym ocena sposobu realizacji tych praw oraz formułowanie propozycji w zakresie działań zmierzających do zapewnienia realizacji praw i potrzeb mniejszości;
 - 2) opiniowanie programów służących tworzeniu warunków sprzyjających zachowaniu i rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości oraz zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego;
 - 3) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących spraw mniejszości;
 - 4) opiniowanie wysokości i zasad podziału środków przeznaczonych w budżecie państwa na wspieranie działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego;
 - 5) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji osób należących do mniejszości.
3. W celu realizacji swoich zadań Komisja Wspólna:
 - 1) współdziała z organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz z zainteresowanymi organizacjami społecznymi;
 - 2) może zwracać się do instytucji, placówek i środowisk naukowych oraz organizacji społecznych w szczególności o opinie, stanowiska, ekspertyzy lub informacje;
 - 3) może zapraszać do udziału w swoich pracach przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji społecznych i środowisk naukowych.

Art. 22.

1. W skład Komisji Wspólnej wchodzi:

1) przedstawiciele organów administracji rządowej:

- a) ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych,
- b) ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
- c) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
- d) ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania,
- e) ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- f) ministra właściwego do spraw pracy,
- g) Ministra Sprawiedliwości,
- h) ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
- i) ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego,
- j) ministra właściwego do spraw zagranicznych,
- k) Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
- l) Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa,
- m) Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;

2) przedstawiciele mniejszości w liczbie:

- a) dwóch przedstawicieli mniejszości białoruskiej,
- b) jeden przedstawiciel mniejszości czeskiej,
- c) dwóch przedstawicieli mniejszości litewskiej,
- d) dwóch przedstawicieli mniejszości niemieckiej,
- e) jeden przedstawiciel mniejszości ormiańskiej,
- f) jeden przedstawiciel mniejszości rosyjskiej,
- g) jeden przedstawiciel mniejszości słowackiej,
- h) dwóch przedstawicieli mniejszości ukraińskiej,
- i) jeden przedstawiciel mniejszości żydowskiej,
- j) jeden przedstawiciel mniejszości karaimskiej,
- k) dwóch przedstawicieli mniejszości łemkowskiej,
- l) dwóch przedstawicieli mniejszości romskiej,
- ł) jeden przedstawiciel mniejszości tatarskiej;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1407, z 2002 r. Nr 37, poz. 329, Nr 41, poz. 365, Nr 62, poz. 558, Nr 89, poz. 804 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 52, poz. 450, Nr 137, poz. 1302 i Nr 149, poz. 1452 oraz z 2004 r. Nr 33, poz. 287 i Nr 116, poz. 1206.

- 3) dwóch przedstawicieli społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 17;
 - 4) sekretarz Komisji Wspólnej, którym jest pracownik urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Prezes Rady Ministrów powołuje i odwołuje członków Komisji Wspólnej na wniosek ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
 3. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych zawiadamia organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz organizacje mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 17, o zamiarze wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2.
 4. Poszczególne mniejszości, o których mowa w art. 2, oraz społeczność posługująca się językiem, o którym mowa w art. 17, zgłaszają ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych swoich kandydatów na członków Komisji Wspólnej reprezentujących daną mniejszość lub społeczność posługującą się językiem, o którym mowa w art. 17, odpowiednio w liczbie określonej dla tej mniejszości lub dla tej społeczności odpowiednio w ust. 1 pkt 2 albo pkt 3, w terminie 90 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3.
 5. Jeżeli w terminie określonym w ust. 4, któraś z mniejszości lub społeczność posługująca się językiem, o którym mowa w art. 17, nie zgłosi swoich kandydatów lub zgłosi liczbę kandydatów inną niż określona odpowiednio dla tej mniejszości w ust. 1 pkt 2, a dla społeczności w ust. 1 pkt 3, wówczas minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych przedstawia tej mniejszości lub społeczności do zaopiniowania swoich kandydatów na członków Komisji Wspólnej reprezentujących tą mniejszość lub społeczność. W przypadku nie wyrażenia przez mniejszość lub społeczność opinii w terminie 30 dni od dnia przedstawienia przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych kandydatów, wymóg uzyskania opinii uznaje się za spełniony.
 6. We wniosku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych wskazuje jako kandydatów na członków Komisji Wspólnej jedynie osoby zgłoszone przez organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz mniejszości lub społeczność posługującą się językiem, o którym mowa w art. 17, z zastrzeżeniem ust. 5, a także kandydata na sekretarza Komisji Wspólnej.

Art. 23.

1. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych występuje do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o odwołanie członka Komisji Wspólnej w przypadku:
 - 1) złożenia przez członka rezygnacji z członkostwa w Komisji Wspólnej;
 - 2) wystąpienia przez organ lub mniejszość lub społeczność posługującą się językiem, o którym mowa w art. 17, których przedstawicielem jest członek do ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych z uzasadnionym wnioskiem o odwołanie członka ze składu Komisji Wspólnej;

- 3) skazania członka prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione z winy umyślnej.
2. Członkostwo w Komisji Wspólnej wygasa w razie śmierci.
3. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w Komisji Wspólnej lub odwołania członka, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, powołuje nowego członka Komisji Wspólnej. Przepisy art. 22 ust. 2-6 stosuje się odpowiednio.

Art. 24.

Rada Ministrów może włączyć w skład Komisji Wspólnej, w drodze rozporządzenia, przedstawiciela organu administracji rządowej innego niż wymieniony w art. 22 ust. 1 pkt 1. Do powołania i odwołania członka Komisji Wspólnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 22 ust. 2, 3 i 6 oraz art. 23.

Art. 25.

1. Współprzewodniczącymi Komisji Wspólnej są przedstawiciel ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych oraz przedstawiciel mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 17, wybrany przez członków Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 2 i 3.
2. Współprzewodniczącym Komisji Wspólnej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Art. 26.

1. Posiedzenia Komisji Wspólnej odbywają się nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.
2. Posiedzenia zwołuje współprzewodniczący Komisji Wspólnej, będący przedstawicielem ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych z inicjatywy własnej lub na wniosek współprzewodniczącego, będącego przedstawicielem mniejszości i społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 17.
3. W celu wypracowania wspólnego stanowiska mniejszości i społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 17, współprzewodniczący, będący przedstawicielem mniejszości i tej społeczności, może zwoływać posiedzenia, w których udział będą brali tylko członkowie Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 i 3. Stanowisko jest niezwłocznie przekazywane pozostałym członkom Komisji Wspólnej przez współprzewodniczącego.
4. W celu wypracowania wspólnego stanowiska administracji rządowej, współprzewodniczący, będący przedstawicielem ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, może zwoływać posiedzenia, w których udział będą brali tylko członkowie Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1. Stanowisko jest niezwłocznie przekazywane pozostałym członkom Komisji Wspólnej przez współprzewodniczącego.

5. Stanowiska, o których mowa w ust. 3 i 4, a także opinie, o których mowa w art. 21 ust. 2, są przekazywane Prezesowi Rady Ministrów i Radzie Ministrów.
6. Szczegółowy regulamin pracy Komisji Wspólnej określa, w drodze zarządzenia, Prezes Rady Ministrów.

Art. 27.

1. Członkom Komisji Wspólnej nie przysługuje wynagrodzenie z tytułu członkostwa w Komisji Wspólnej.
2. Członkom Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 2 i 3, przysługuje zwrot kosztów podróży.

Art. 28.

1. Obsługę organizacyjno-techniczną prac Komisji Wspólnej zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Koszty funkcjonowania Komisji Wspólnej są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Art. 29.

1. Organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacje mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 17, są obowiązane do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, na jego wniosek, informacji pozostających w zakresie działania tych organów lub organizacji i dotyczących sytuacji mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem, o którym mowa w art. 17, lub realizacji zadań na rzecz mniejszości lub zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 17.
2. Zakres informacji, o których mowa w ust. 1, podlega zaopiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.
3. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych przygotowuje, nie rzadziej niż raz na dwa lata, raport dotyczący sytuacji mniejszości w Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając informacje, o których mowa w ust. 1. Raport podlega zaopiniowaniu przez Komisję, o której mowa w ust. 2.
4. Raport wraz z opinią, o których mowa w ust. 3, są przekazywane Radzie Ministrów, a następnie - po zatwierdzeniu raportu przez Radę Ministrów - publikowane przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w formie elektronicznej.

Art. 30.

Organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe są obowiązane do:

- 1) informowania wojewody o programach i innych działaniach, realizowanych z ich udziałem na terenie województwa, dotyczących mniejszości lub zachowania i rozwoju języka, o którym mowa w art. 17;
- 2) przekazywania wojewodzie, w celu zaopiniowania, dokumentów dotyczących działań i programów, o których mowa w pkt 1, finansowanych w całości lub części ze środków publicznych.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 31.

W ustawie z dnia 15 listopada 1956 r. o zmianie imion i nazwisk (Dz.U. z 1963 r. Nr 59, poz. 328, z późn. zm.⁴⁾) w art. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

- „3. Ważne względy zachodzą także, gdy wnioskodawca pragnie powrócić do nazwiska lub imienia, których zmiana nastąpiła z powodu ich niepolskiego brzmienia, w wyniku decyzji administracyjnej podjętej bez jego wniosku.”,

Art. 32.

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. Nr 95, poz. 425, z późn. zm.⁵⁾) w art. 13 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

- „6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania podejmie działania w celu zapewnienia możliwości kształcenia nauczycieli oraz dostępu do podręczników na potrzeby szkół i placówek publicznych, o których mowa w ust. 1.
7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania podejmie działania w celu popularyzacji wiedzy o historii, kulturze, języku i o religii mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.”.

Art. 33.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2001 r. Nr 101, poz. 1114, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1963 r. Nr 59, poz. 328, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757 oraz z 2001 r. Nr 43, poz. 476.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615, z 2002 r. Nr 41, poz. 362, Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1185 i Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 6, poz. 65, Nr 128, poz. 1176, Nr 137, poz. 1304 i Nr 203, poz. 1966 oraz z 2004 r. Nr 69, poz. 624, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1161, Nr 145, poz. 1532, Nr 162, poz. 1690 i Nr 173, poz. 1808.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 56, poz. 517, z 2003 r. Nr 96, poz. 874 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 874, Nr 171, poz. 1800 i Nr 173, poz. 1808.

a) w ust. 1a dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, w tym emitowanie programów informacyjnych w językach mniejszości narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym.”,

b) w ust. 2 uchyla się pkt 9;

2) w art. 30 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Powołując rady programowe oddziałów emitujących programy w językach mniejszości narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym dyrektorzy oddziałów uwzględnią kandydatów zgłaszanych przez organizacje społeczne mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.”.

Art. 34.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne”;

2) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. Dział wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne obejmuje sprawy:

- 1) stosunków Państwa z Kościołem Katolickim oraz innymi kościołami i związkami wyznaniowymi,
- 2) związane z zachowaniem i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniem i rozwojem języka regionalnego.”.

Art. 35.

W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz.U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.⁸⁾) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.”.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 i Nr 190, poz. 1864 oraz z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 69, poz. 624, Nr 91, poz. 873, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206 i Nr 141, poz. 1492.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 29, poz. 358, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z 2003 r. Nr 73, poz. 661 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 878.

Art. 36.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. Nr 166, poz. 1612) w art. 5 w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

- „6) sekretarz Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, utworzonej na podstawie przepisu art. 21 ustawy z dnia 4 listopada 2004 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U. Nr ..., poz. ...).”.

Art. 37.

Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych zawiadomi organy, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 oraz organizacje mniejszości o zamiarze wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem, o którym mowa w art. 22 ust. 2, w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

Art. 38.

Do spraw objętych przepisami ustawy, które uregulowane są postanowieniami obowiązujących Rzeczpospolitą Polską ratyfikowanych za zgodą Sejmu umów międzynarodowych stosuje się postanowienia tych umów.

Art. 39.

1. Pracownicy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zapewniający do dnia wejścia w życie ustawy realizację zadań z zakresu praw mniejszości narodowych i etnicznych, stają się z dniem wejścia w życie ustawy pracownikami urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, jeżeli w terminie 1 miesiąca od dnia przedstawienia im propozycji zatrudnienia w tym urzędzie zaakceptują proponowane im warunki zatrudnienia.
2. Propozycje zatrudnienia przedstawiane pracownikom, o których mowa w ust. 1, gwarantują zachowanie dotychczasowej podstawy nawiązania stosunku pracy oraz co najmniej dotychczasowego wynagrodzenia, z uwzględnieniem dotychczasowego doświadczenia i przygotowania zawodowego.
3. Propozycje, o których mowa w ust. 2, przedstawia pracownikom dyrektor generalny urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, w uzgodnieniu z dyrektorem generalnym urzędu, o którym mowa w ust. 1.
4. Pracownikom urzędu wymienionego w ust. 1, którzy w terminie 1 miesiąca od dnia przedstawienia im propozycji zatrudnienia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych nie zaakceptowali proponowanych im warunków pracy i płacy, dyrektor generalny urzędu, w którym przed dniem wejścia w życie ustawy byli zatrudnieni ci pracownicy, przedstawia im propozycje pracy w tym urzędzie, uwzględniając dotychczasowe doświadczenie i przygotowanie

zawodowe pracownika. Przepis art. 54 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z późn. zm.⁹⁾) stosuje się odpowiednio.

5. Przeniesienia pracowników, o których mowa w ust. 1, do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, dokonuje, z zastrzeżeniem ust. 4, dyrektor generalny tego urzędu.

Art. 40.

1. Mienie urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, służące realizacji zadań z zakresu praw mniejszości staje się z dniem wejścia w życie ustawy mieniem urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Środki finansowe ujęte w części 24 budżetu państwa kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, przeznaczone na realizację zadań z zakresu praw mniejszości zostają przesunięte z dniem wejścia w życie ustawy do części 43 budżetu państwa wyznania religijne oraz mniejszości narodowe.

Art. 41.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 34, art. 37, art. 39 i art. 40, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Józef OLEKSY

T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194, Nr 102, poz. 1116, Nr 128, poz. 1403 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 150, poz. 1237, Nr 153, poz. 1271, Nr 238, poz. 2025 i Nr 240, poz. 2053, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256 i 2257 oraz z 2004 r. Nr 33, poz. 287.